

16. 2. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Hromadné žaloby aneb do třetice všeho dobrého?

Ministerstvo spravedlnosti v prosinci 2022 zveřejnilo přepracovaný návrh zákona o hromadném řízení. Cílem zákona je komplexní úprava tzv. hromadné žaloby, kterou veřejnost dobře zná především z amerického právního prostředí. Posledně zveřejněný návrh zákona je již třetí verzí legislativního textu v paragrafovém znění. Zda se Ministerstvu spravedlnosti konečně podařilo nalézt rovnováhu mezi efektivním nástrojem pro vymáhání kolektivních nároků a ochranou před jeho zneužíváním, je nyní předmětem odborné debaty.

Aktuální verze návrhu zákona setrvává především na následujícím: snaží se o komplexní úpravu hromadné žaloby, působnost zákona omezuje na spory plynoucí z právních poměrů mezi podnikateli a spotřebiteli, zachovává subsidiární použití občanského soudního řádu, k vedení hromadného řízení v prvním stupni určuje krajské soudy a hromadné řízení je navrženo zejména pro vymáhání malých nároků (tzv. „bagatelních“).

Odlišně než předchozí legislativní texty přistupuje aktuální návrh k následujícím otázkám. Ministerstvo spravedlnosti zcela opouští model odhlašovacího řízení (tzv. opt-out). Zůstává jediná varianta hromadného řízení, a to tzv. řízení přihlašovací (opt-in). Tedy aby bylo možné nárok spotřebitele v hromadném řízení projednat, spotřebitel se musí aktivně přihlásit soudu.

Žalobcem v hromadném řízení bude moci být pouze tzv. nezisková osoba. Tedy právnická osoba, např. spolek, která funguje na nevýdělečné bázi. Navíc se musí ochráně spotřebitelů věnovat dlouhodobě, návrh zákona vyžaduje dokonce tři roky existence. Z obavy o zneužívání hromadného řízení např. v konkurenčním boji apod. zvolil návrh zákona ještě jednu pojistku, a to podmínku registrace těchto neziskových osob Ministerstvem průmyslu a obchodu. Protože se očekává, že spory budou poměrně komplikované, a protože budou takto projednávány nároky spotřebitelů (tzv. členů skupiny), kteří budou mít v řízení velmi omezená procesní práva, návrh zákona vyžaduje také povinné zastoupení žalobce advokátem.

Výše uvedené prvky nového návrhu považujeme za klíčové především proto, že pravděpodobně povedou k nižšímu počtu hromadných řízení. Nový návrh ve svém důsledku velmi zužuje okruh subjektů, které jsou oprávněni hromadnou žalobu podat. Zároveň přihlašovací řízení jako jediná možná forma znamená nutnost tzv. členů skupiny (spotřebitelů majících hmotněprávní nárok) se do řízení přihlásit, což snižuje množství uplatněných dílčích nároků, a často i celkovou hodnotu sporu.

Budoucí osud návrhu je nejistý. V lednu bylo ukončeno připomínkové řízení a valná většina připomínek je označena jejich autory za zásadní. Navíc jsou některé připomínky jednotlivých připomínkových míst ve vzájemném rozporu. Ostatně i odborná veřejnost návrh živě diskutuje a jednotlivé názory prosazují často opačná řešení některých otázek. V jaké podobě a zda vůbec bude schválen zákon o hromadném řízení je těžké odhadnout. Je však na místě dodat, že evropská směrnice vyžaduje, aby členské státy přijaly odpovídající právní úpravu s účinností nejpozději k 25.6.2023.

Mgr. Miroslav Kučerka,
advokát

Mgr. Jakub Vodička,
advokátní koncipient

[KGS legal s.r.o., advokátní kancelář](#)

Národní 416/37
110 00 Praha 1

e-mail: info@kgslegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)

- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)